

Willem-Alexander

Rob Knijff

Willem-Alexander

In gesprek met de koning in wording

foto's: Hans Peters

Inhoud

Inleiding	7
Woord van dank	9
1. 'Heb je een Ajax-hart? Laat het dan spreken!' <i>Drie Oranjeklanten op de tribune van het Olympisch Stadion</i>	11
2. Een totaal verregende Oranjeruiter in Nunspeet <i>Handen uit de mouwen, voeten in de klei</i>	19
3. Super kostschooljaren in Wales (1983–1985) <i>Ramen lappen, gokken op de paardenraces</i>	24
4. Friese eieren met spek en een volle schaal bitterballen <i>Alles uit de kast voor het Elfstedenkruisje</i>	34
5. Naar de inhuldiging van Nelson Mandela (mei 1994) <i>Een eigen aanpak met gevoel voor humor</i>	47
6. Met zeven Landrovers dwars door Tanzania (juni 1995) <i>Op zoek naar het oerbos uit Claus' jeugd</i>	66
7. 'Dooie' everzwijnen op een 'AA-dieplader' <i>De Oranjes en de jacht</i>	102
8. Noodlanding in de Himalaya <i>Op bezoek bij de 'verknijpte' kroonprins van Nepal</i>	111
9. Een withete prins op de Antillen <i>'Verraad' in het Spaanse Water</i>	134
10. Het Geheim van Sjanghai <i>Primeur op een Zilveren Dienblad</i>	143
11. Het Opperhoofd van de Grote Wigwam <i>Willem-Alexander: meer Juliana dan Beatrix</i>	152

Super kostschooljaren in Wales (1983-1985)

Ramen lappen, gokken op de paardenraces

De mededeling in de zomer van 1983 dat de 16-jarige Oranje-teenager zijn schoolcarrière met ingang van het nieuwe schooljaar zou voortzetten op een Engelse kostschool, kwam voor de buitenwereld als een verrassing. Over deze opvallende schoolswitche zou hij later zelf zeggen: ‘Ik vond mijzelf in die tijd niet lastig en mijn ouders vonden zichzelf niet lastig. Maar wij vonden elkaar behoorlijk lastig.’ Zijn schooljaren in Engeland zouden cruciaal blijken voor de vorming van de prins.

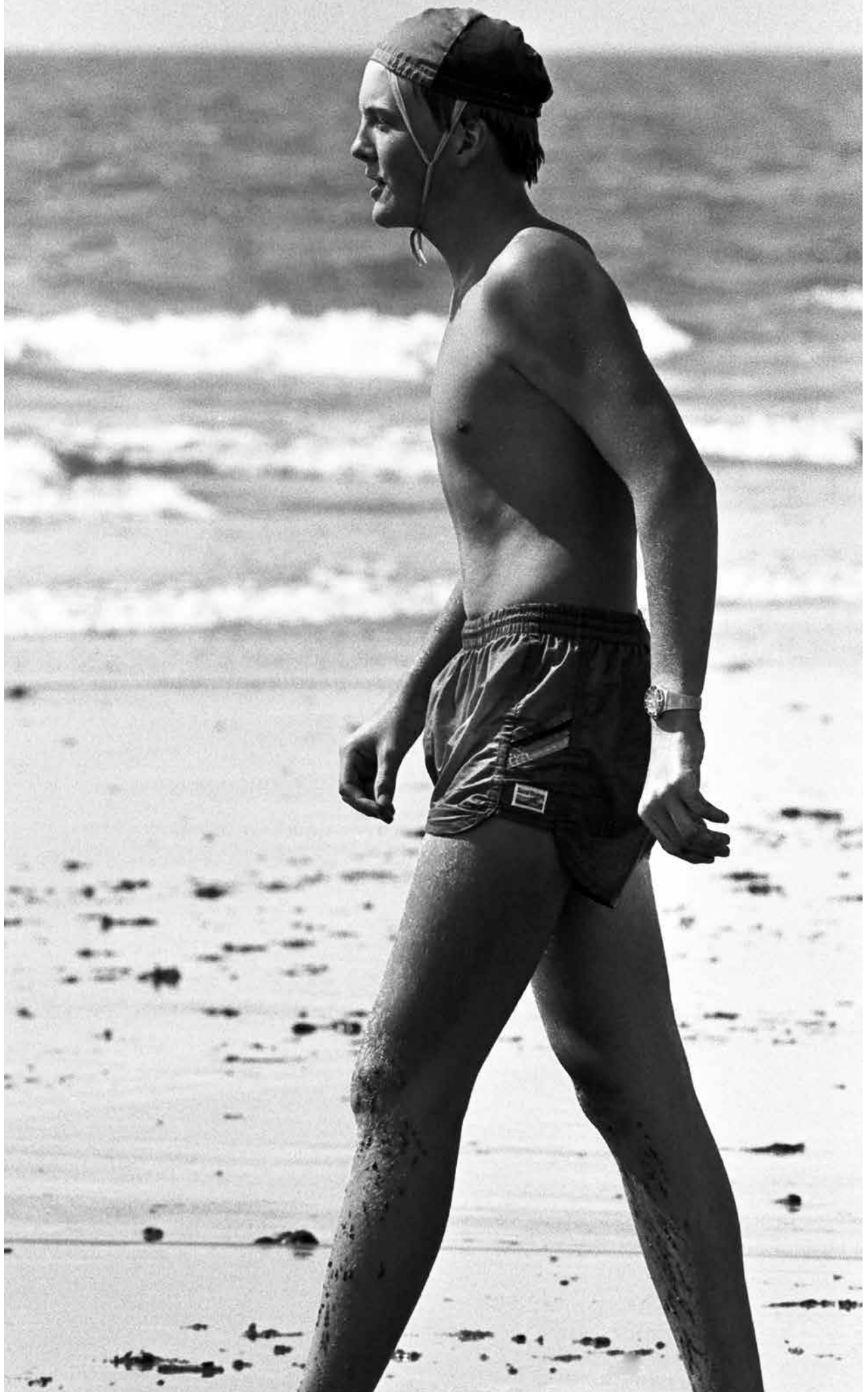
Vergezeld van zijn beide ouders meldde student Alexander van Oranje zich op 1 september 1983 voor zijn eerste schooldag op het UWC Atlantic College in Wales. De prestigieuze internationale school is gehuisvest in St. Donats Castle, een twaalfde-eeuws kasteel in het glooiende landschap van Zuid-Wales vlak aan zee.

In zijn welkomstwoord tot de jonge prins liet rector Stewart geen misverstand bestaan over de strikte Engelse kostschoolregels die hem boven het hoofd hingen. ‘Het is goed hem hier te hebben, maar hij zal hier net zo behandeld worden als ieder ander. Dat zal hij vermoedelijk zelf zo willen; in ieder geval is dat wat hem bij ons te wachten staat.’

De prins zou er te midden van 350 studenten van maar liefst negentig verschillende nationaliteiten twee fantastische jaren doorbrengen. Hij leerde in Wales op eigen benen staan en raakte bevriend met studiegenoten uit alle windstreken van de wereld. Hij genoot er een internationale opleiding met in het curriculum veel aandacht voor vredesvraagstukken en milieuproblematiek, maar ook voor sociale vorming. Verplicht onderdeel op het lesrooster waren de zogenaamde ‘community services’.

In het nabijgelegen dorp Llantwit Major werden de studenten in het weekeind ingeschakeld bij het doen van allerlei huishoudelijke klusjes voor bejaarden en hulpbehoevenden, zoals boodschappen doen en ramenlappen. De snelste manier om van school naar het dorp te komen, een paar kilometer verderop, was liften. En zo stond Alexander wekelijks met zijn duim omhoog langs Dimlands Road om zichzelf een stevige tippel te besparen. De dorpsbewoners van Llantwit Major waardeerden de student uit Nederland, juist omdat hij net als ieder ander de handen uit de mouwen stak en snel was ingeburgerd in de kleine dorpsgemeenschap.

Willem-Alexander in training als Life Guard bij de ■
reddingsbrigade van het Atlantic College in Wales.

■ De eerste schooldag op St. Donats Castle. Prins Willem-Alexander maakt samen met zijn ouders kennis met zijn klasgenoten. Foto: ANP

Crofters

In het weekeinde was Crofters, midden in het dorp, één van de vaste verzamelplaatsen voor de scholieren. Een typisch Engelse pub, pal tegenover de kerk en een eeuwenoud kerkhofje. Het was er gezellig en je kon er aardig eten voor een billijke prijs. De waardin van Crofters zorgde als een moeder voor haar studenten en Willem-Alexander had een warme band met haar. ‘Hé Alex,’ riep zij altijd vrolijk ter begroeting als hij

binnenkwam om met zijn vrienden op televisie naar een voetbalwedstrijd uit de Premier League te kijken. ‘Hij was een spontane, aardige jongen die met iedereen wel een praatje maakte.’

Sinds hij op kostschool zat in Wales was hij in no time als een raket de lucht ingeschoten en de 1.80 meter ruim gepasseerd. Vreemden in de pub vertelde hij nooit wie hij was, maar als een diplomaat in de dop wist hij het gesprek bijvoor-

■ Willem-Alexander stapte na een bezoek aan Crofters, in het centrum van Llantwit Major, in de auto van één van zijn Nederlandse beveiligers.

beeld wel heel behendig op de gunstige ligging van Schiphol te brengen, of op de kracht van het Nederlandse bedrijfsleven. Multinationals als Unilever, Philips en Heineken hadden een goeie aan hem.

**‘Ik trouw pas als ik vijftig ben,
met een meisje van zestien.’**

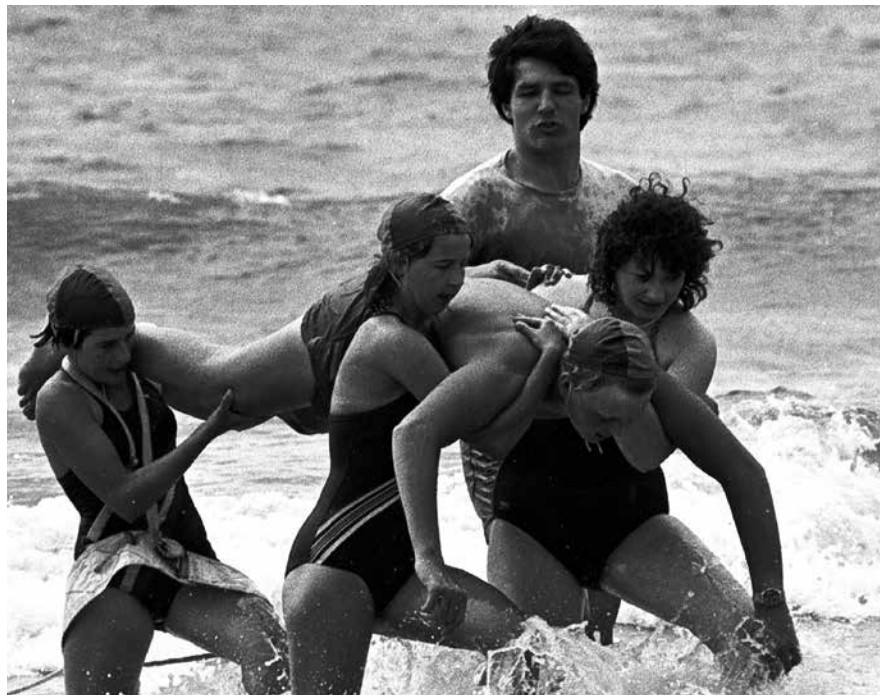
Maar gelukkig kon hij zich in Crofters ook met luchtiger alledaagse zaken bezighouden. ‘Wordt het niet eens tijd voor een vriendinnetje?’ wilde de waardin plagend weten. Tekenend voor de sfeer was het lachende antwoord van de jonge stamgast: ‘Ik trouw pas als ik vijftig ben, met een meisje van zestien.’ Zeventien jaar was hij toen.

De prins ontwikkelde in die dagen nog een andere oer-Britse hobby: hij was gek op de paarden-

■ Willem-Alexander speelt een drenkeling op het strand van Wales en wordt door klasgenoten in veiligheid gebracht.

races en het gokken op de uitslag hiervan. Een enorm populair tijdverdrijf in Groot-Brittannië en dito gespreksonderwerp in de pub, waar de races op televisie zijn te volgen.

De Engelse kranten besteden dagelijks pagina's aan dit tijdverdrijf. Willem-Alexander verslond en analyseerde het nieuws rond de paardenrennen en wist de weg naar bookmaker Ladbroke in het dorp blindelings te vinden. 'Weer verloren,' lachte hij quasi-teleurgesteld als hij net buiten het prijzengeld was gevallen, om vervolgens met zijn vrienden lachend in discussie te gaan over mogelijke kanshebbers in de volgende race.

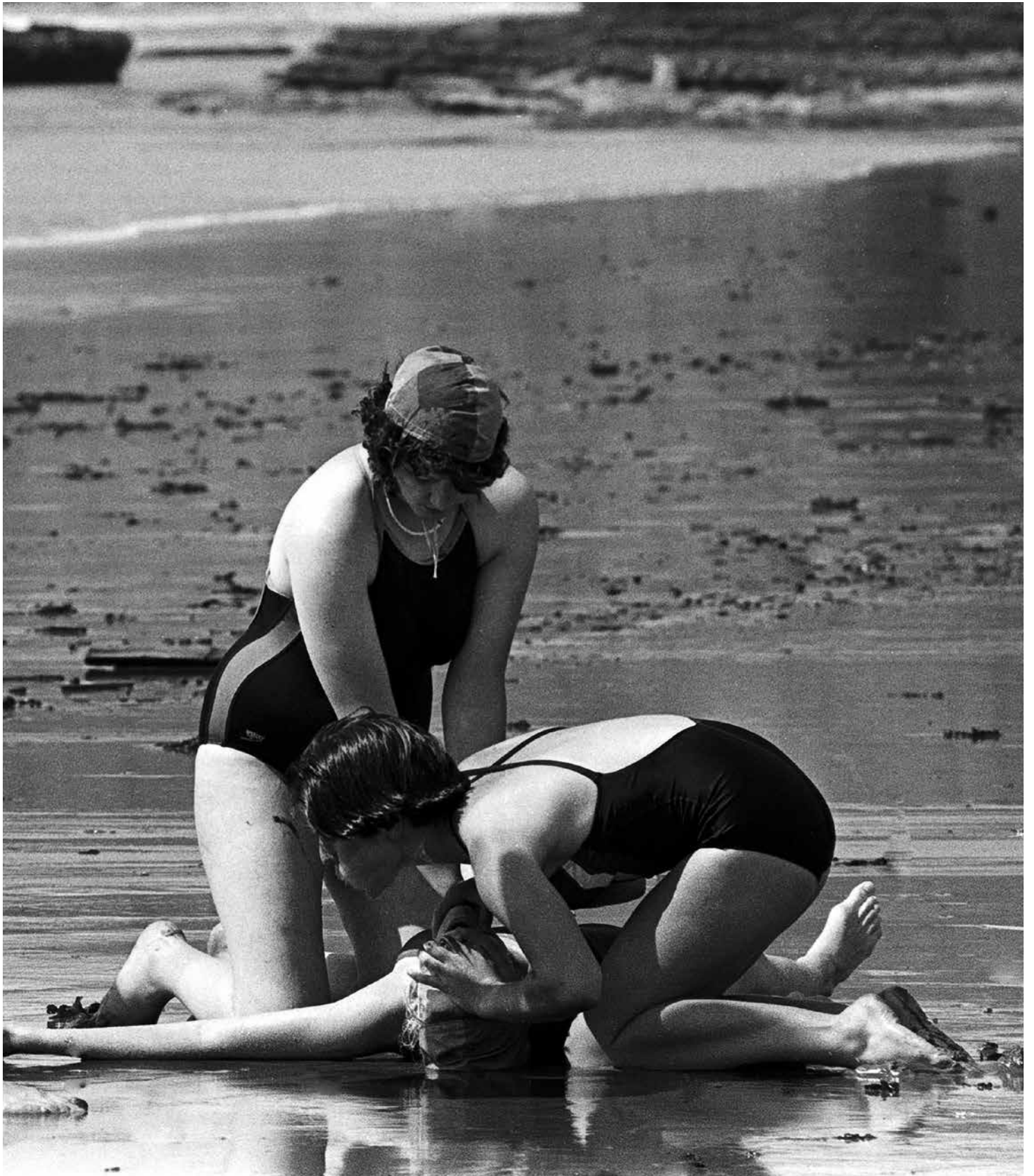
De foto's die Hans Peters in 1984 maakte van de prins tijdens de Life Guard-training van de reddingsbrigade van zijn school, vangen heel goed de sfeer en kameraadschap waarmee Willem-Alexander op het Atlantic College was omgeven. Hij ging erheen als een rebelse onhandige puber en kwam terug als een zelfverzekerde jongeman die op eigen benen had leren staan. Een diploma op zak en een Rolodex gevuld met vrienden en relaties voor het leven.

Reünie

Direct na het bekend worden van de troonsafstand van koningin Beatrix in 2013 reageerde het UWC trots via zijn website op het nieuws: 'UWC alumnus to become King of the Netherlands'. Schoolprincipal John Walmsley was de eerste die zijn oud-student feliciteerde met zijn aanstaande koningschap. Op de website van UWC Atlantic College schreef de rector:

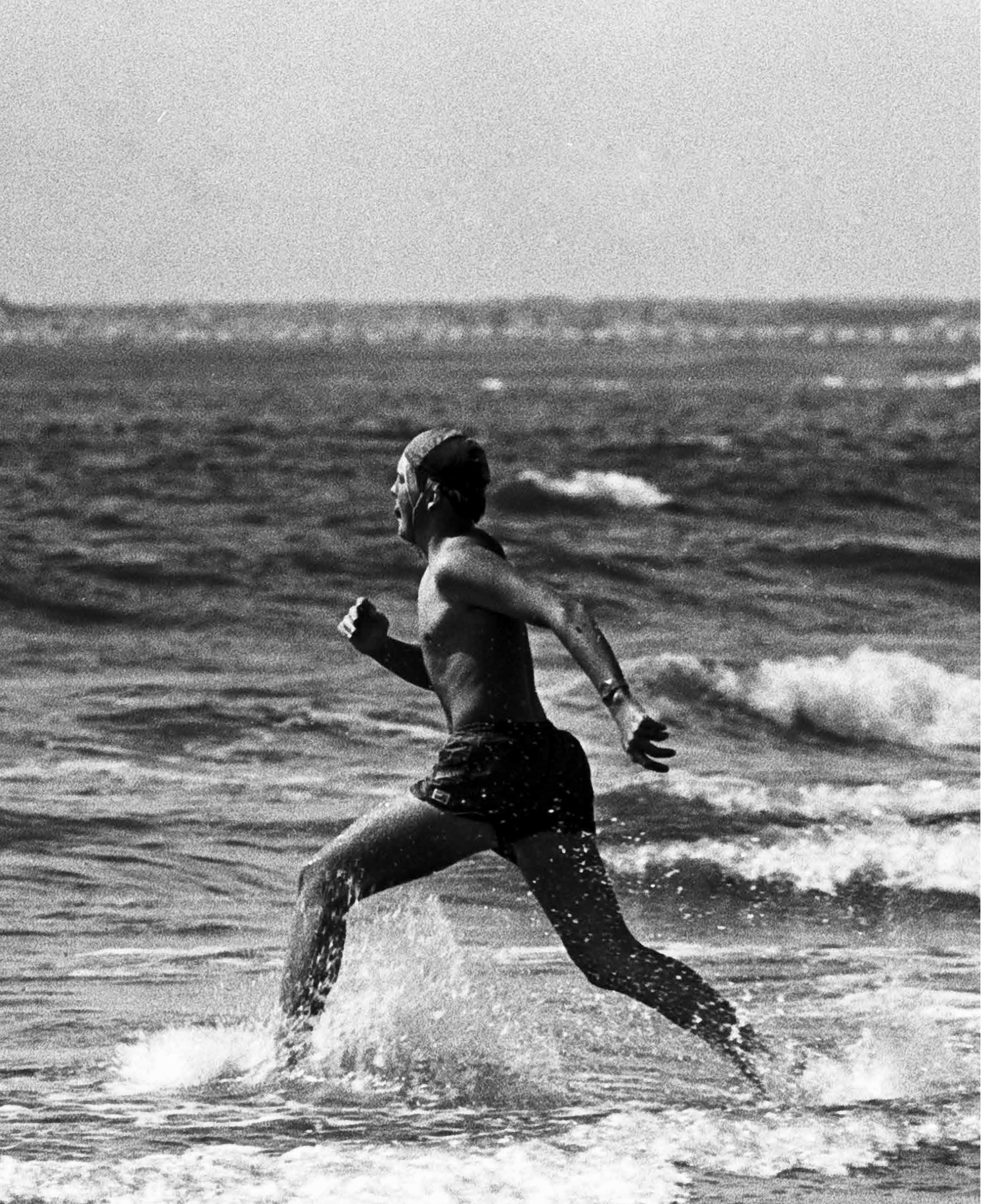
'Our alumni go on to achieve many different things, from founders of charities to Olympians, astronauts, politicians, global business leaders and environmentalists. We offer our heartfelt congratulations as Willem Alexander takes over as a monarch. We are confident that his UWC experience will stand him in good stead for his new challenge as king and will provide part of the foundation for his reign and for the impact he will make on his country and the wider world.'

Dat Willem-Alexander een warme plek voor zijn school heeft behouden, blijkt uit het feit dat hij er regelmatig terugkeert voor een reünie. Hij is de eerste koning die de school heeft voortgebracht.

■ Reanimatie van slachtoffers is één van de vaardigheden die studenten van het Atlantic College worden bijgebracht. Willem-Alexander doet zijn best de oefening levensecht te laten lijken.

Friese eieren met spek en een volle schaal bitterballen!

Alles uit de kast voor het Elfstedenkruisje

Op dinsdag 25 februari 1986, de dag voor de veertiende Elfstedentocht van start zou gaan, rinkelde thuis bij Hans Wiegel in het Friese Giekerk de telefoon. De commissaris van de koningin in Friesland was op dat moment zelf niet aanwezig, zijn echtgenote Marianne pakte de hoorn op. ‘U spreekt met Willem-Alexander. Ik wil morgen graag meedoen aan de Elfstedentocht, zou ik misschien bij u kunnen overnachten?’

De ‘Hoofd-Commissaris’, zoals Marianne vaak gekscherend door Hans Wiegel werd genoemd, was even van slag. Zij dacht aan een grappenmaker en antwoordde diplomatiek: ‘Het lijkt mij het beste als u even met mijn man belt, die is op het Provinciehuis,’ en hing op. Twee minuten later rinkelde bij het secretariaat van Wiegel de telefoon. Natuurlijk was de prins van harte welkom de nacht bij de Wiegeltjes in Giekerk door te brengen!

Eén telefoontje naar het bestuur van de vereniging De Friesche Elfsteden en de ‘Grote IJsmester’, zoals Wiegel door zijn provinciegenoten

werd genoemd, had de drie felbegeerde startbewijzen voor de prins en twee begeleiders te pakken. Om de deelname van de 18-jarige prins voor de buitenwacht zo lang mogelijk geheim te houden, werd hij ingeschreven onder de schuilnaam: ‘W.A. van Buren’. Een alias die de prins vaker gebruikte als hij dingen incognito wilde doen. En zo pakte adelborst W.A. van Buren, die net aan zijn marineopleiding in Den Helder was begonnen, inderhaast thuis wat spullen bij elkaar en sprong in de AA-auto met chauffeur richting logeeraadres in Giekerk.

De State Poelsicht

De familie Wiegel bewoonde op het Friese platteland in Giekerk, gemeente Tietjerksteradeel, een prachtig landhuis: De State Poelsicht. De Friese commissaris had dit fraaie landgoed in 1985 gekocht en bij de verbouwing in datzelfde jaar – op last van de landelijke overheid – direct een speciale ‘Koninginnekamer’ aan het huis laten bouwen. Onder het motto: ‘Je weet maar nooit wanneer het staatshoofd onverwacht op je stoep staat voor gratis onderdak en ontbijt.’

Een voorziening die ook bestaat bij de meeste Nederlandse ambassades en nog stamt uit vervlogen tijden. In feite kwam prins Willem-Alexander dus als geroepen om de splinternieuwe logeerkamer in Giekerk officieel in gebruik te stellen.

**Hans Wiegel:
'Het was reuze gezellig en ik heb de prins 's avonds zelf naar bed gebracht.'**

Ook jaren na dato weet Wiegel nog smakelijk te vertellen over dit bijzondere bezoek van de toenmalige kroonprins, die twee nachten zou doorbrengen op De State Poelsicht. 'Het was reuze gezellig allemaal. De chauffeur van de prins hebben wij ondergebracht bij de burens. Zo gaat dat in Friesland. Daarna hebben we wat gegeten en nog een beetje zitten kletsen.'

'Die avond kreeg ik nog een telefoontje van ons commandocentrum, dat een groep feestende Friezen die iets te diep in het glaasje hadden gekeken, voor een gevaarlijk situatie zorgde op het ijs langs de route. Ik heb toen direct een paar legerhelikopters besteld en die laag over de feestgangers laten vliegen, zodat zij door de windkracht van de wieken van het ijs werden geblazen. Dat waren nog eens leuke dingen voor de commissaris! We moesten er niet aan denken dat er mensen door het ijs zouden zakken. Dan was het hele feest niet doorgestaan. Veiligheid ging boven alles.'

Hans Wiegel: 'Wij hebben het die avond natuurlijk niet te laat gemaakt, want we moesten de volgende ochtend om kwart over vier opstaan. Ik heb de prins zelf naar bed gebracht en gevraagd: "Wat wilt u voor het ontbijt: havermost of eieren met spek?" Hij koos het laatste. Ik zei: "Dit moeten we natuurlijk wel even aan uw moeder rapporteren." Dikke pret. En zo stond ik de volgende

- In de dagen voor de Elfstedentocht werden er veel bivakmutsen verkocht tegen de kou. Het leek ons een leuk idee om Hans Wiegel met zo'n muts op in het provinciehuis te fotograferen. De VVD-coryfee, altijd in voor een geintje, zei: 'Ik heb een veel beter idee. Zet jij die muts zelf maar op, dan gaan we samen op de foto.' Hans Wiegel (links), Rob Knijff (rechts).